

TRIVES I RØMSKOG

Kjøkkensjefen på Zen Resort & Spa, Wolfgang Löwenherz, trives godt som nybakt rømsjing. Side 6 og 7

BIL OG LAKK

Jan-Erik Fosser fra Otteid lakerer og reparerer biler i Ørje. Side 8 og 9

SANG PÅ FOSBYKOLLEN

Sissel Kvambe underholdt beboerne på Fosbykollen med sin kongepuddel. Side 20

SLEKTSTRE PÅ OVER 3 METER

Karl Yngve Uttersrud har kartlagt slekta si gjennom 10-11 generasjoner. Side 14 og 15

Venter på brudeparet

Nyforelsket og flytteplaner? I Rømskog kan du kjøpe deg tomt og nytt hus – og få bryllup med på kjøpet. Jan Birger Holth i Rømskog Utvikling vil nemlig spandere bryllupet til det første paret som skal gifte seg og kjøper tomt og hus på Haukenesfeltet eller Skuråsfeltet. Side 4

AVISA Grenseland

MARS 2009

Aremark

Innbyggere: 1.420
Areal: 321 km²
Kommunesenter: Fosby
Ordfører: Tore Johansen (KrF)

Marker

Innbyggere: 3.455
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Stein Erik Lauvås (A)

Rømskog

Innbyggere: 671
Areal: 183 km²
Kommunesenter: Rømskog
Ordfører: Nils Nilssen (A)

Velkommen til Grenseland!

LEDER

Ifjor høst innledet de tre kommunene i Grenseland et samarbeid med Placement Utvikling. Målet var å få nederlendere til å flytte til Aremark, Marker eller Rømskog. Siden den gang har det skjedd mye, og nå er prosessen vel i gang. Kanskje kommer de første nederlenderne til vår region allerede denne våren.

Noen vil kanskje spørre hva hensikten er. Hva skal vi med nederlendere her i de dype skoger? Trenger vi dem? Hva skal de gjøre? Vil det få noen negativ innvirkning på oss som allerede bor her?

Det er ikke så rart at folk spør. Vi mener imidlertid at en eventuell skepsis er høyst ubegrunnet. Dette prosjektet har mange sider ved seg, og vi skal være klar over at de tre kommunenes politikere og administrasjon har gått inn for prosjektet med både åpne øyne og en klar visjon om at dette er til beste for både kommunene og de som bor her.

Med ujevne mellomrom har sentrale politikere, med Høyres Erna Solberg i spissen, gått inn for å slå sammen små kommuner med store naboer. «Kommuner med mindre enn 5.000 innbyggere har ikke livets rett», ble det sagt. Det er verken Aremark, Marker eller Rømskog enige i. Derfor samarbeider de tett i det som er blitt hetende Grenseland. Blant mange kreative og spennende prosjekter finner vi jakten på nederlendere.

Grenseland ønsker nye innbyggere velkommen, enten de kommer fra Nederland eller andre steder. Årsaken er åpenbar; nedgang i befolkningen er et onde. Det betyr dårligere tilbud og mindre penger fra både stat, fylke og skatt fra innbyggerne. Skal vi som bor i Grenseland få et godt offentlig tilbud, må kommunene ha økonomi til å gi oss det. Gjennom mange år er det her i distriktet forsøkt å rekruttere nye innbyggere, samtidig som man vil

beholde dem man har. Det har vist seg ikke å være nok.

Folk bor «som sild i tønne» i Nederland. Vår region er som et paradys for nederlenderne. Derfor er vi attraktive. Samtidig er nederlendere et hardt arbeidende folk, rausere, vennlige og åpne. Knapt noen vil passe bedre inn hos oss. Og det er ressurssterke mennesker som vil flytte. Derfor ser vi med spenning frem mot realiseringen av dette prosjektet. Vi håper at mange nederlendere kommer, finner seg til rette, skaper arbeidsplasser og optimisme. Vi ønsker dem alle hjertelig velkommen og håper de «sprer det gode budskap» til sine venner hjemme. Hos oss er det plass til mange. For vi skal leve godt i egne, selvstendige kommuner. Selvfølgelig i samarbeid med våre store nabokommuner, men vi ønsker ikke å bli en del av dem.

– Et øyeblikk – her er 15 kjappe

1. Hva opptar deg mest akkurat nå?

– Ute i den store verden er finanskrisen og Barack Obama ting som opptar meg for tiden. Privat gjelder det å komme seg gjennom mørketiden med vettet i behold!

2. Hva gjør deg glad, hva gjør deg sint og hva gjør deg bekymret?

– Vi godt voksne er glad bare helsa holder. Enkle ting gjør meg glad – en klem. De andre tingene får man ta som det kommer.

3. Hvilken enkeltperson i historien har betydd mest for verden?

– Hun som fant opp hjulet.

4. Hva slags musikk lytter du helst til, og hvem er din favorittartist?

Må innrømme en svakhet for techno/housemusikk og blues. Som artister er de to store for meg Frank Sinatra og Freddy Mercury.

5. Hva foretrekker du; radio, tv, film, aviser, ukeblader, bøker eller internett?

– Film, avis. Men det er fravær av internett som gir meg abstinenser har jeg merket.

6. Er du miljøbevisst og hvordan bidrar du selv til et bedre miljø?

– I og med at jeg aldri flyr, ligger det vel et slags passivt bidrag der. God på kildesortering i hvert fall.

7. Hva er det beste du kan si om de to andre kommunene i Grenseland?

– Samarbeidet og godt naboskap er kjempebra.

8. Hva ville du gjort om du var ordfører?

– Kunne jeg ikke drømme om! Kan ikke være enkelt å fylle skoene til ham vi har nå.

9. Hvilket enkeltmenneske har betydd mest for deg?

– Mannen min, som alltid er der og passer på meg når ting går skeis.

10. Er du fornøyd med det du har utrettet så langt i livet?

– Deler av det, ja. Det kunne gått mye verre.

11. Reis hvor du vil i fire uker. Hvor drar du?

– Til en spansk pueblo, med tapasbar.

12. Hvilken politiker har du mest sans for?

– Har stor sans for nesten alle som driver med politikk. Beundringsverdige. For tiden er Jonas Gahr Støre populær i heimen.

13. Hvilket forhold har du til sport og idrett?

– Kan være gøy å se på. Absolutt viktig å ha et tilbud for barn og ungdom.

14. Hva er det aller beste med din kommune?

– Å bo her!

15. Hvordan tror du verden ser ut om femti år?

– Tror dere har det bra da. Verden går jo fremover, gjør den ikke?

Navn:
Irene Kristiansen

Alder: 56 år
Bosted: Aremark

Yrke/stilling: Sekretær/saksbehandler i Aremark kommune

Avisa Grenseland er et felles organ for grensekommunene Aremark, Marker og Rømskog.

Redaktør: Øyvind Ottersen
Redaksjon: Siri M. Dalnoki,
Tore Robert Klerud
Grafisk design: Runar Drønen

Besøksadresse:
Byline tekst & design,
Fosby, 1798 Aremark
Telefon: 99 22 1798

E-post: post@byline.as
www.byline.as

Trykk: Nr1 Trykk, Lillestrøm

Rydder biblioteket

Kathrine Walthinsen trives godt blant hauger med bøker.

1. februar startet Kathrine Walthinsen fra Halden som ny sjef på biblioteket i Aremark. – Jeg storkoser meg. Her er det mye å gjøre.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Høye stabler med bøker står rundt omkring i biblioteket. Kathrine Walthinsen er i full sving med å rydde i gamle bøker.

– Her storkoser jeg meg. Det er masse å gjøre, men det er mye koseligere enn å komme til et ferdig striglet sted, synes biblioteksjefen.

Nye bøker

Walthinsen kommer fra Trondheim, men har bodd i Halden

de siste ti årene. Tidligere har hun jobbet hos bokhandler Andersen i Halden.

– Jeg er utdannet bibliotekar og har tidligere jobbet på ulike biblioteker i Oslo. Det er første gang jeg jobber på et folkebibliotek. Det er deilig å være tilbake i yrket, sier hun og legger til:

– Et prosjekt jeg holder på med nå er å rydde i alle gamle bøker. Noen har ikke blitt lånt ut på ti år. Andre har ikke blitt åpnet engang. Det er masse fine bøker til salgs til en billig penge her nå. Samtidig driver jeg og kjøper inn og låner nye bøker. Jo fortere jeg blir kvitt de gamle, jo bedre plass får vi til nye bøker.

Det ligger i planene at biblioteket skal flyttes til skolens gymsal når den nye idrettshallen i Aremark er ferdig. Det betyr mer plass å boltre seg på for biblioteksjefen.

Utlånkort

– Det er alltid for lite plass i et bibliotek. Så jeg håper å få bedre plass, mer luft og lys slik at det går an å vise fram bøkene bedre. Samtidig blir det bra å komme på bakkeplan, innrømmer hun.

Kathrine Walthinsen håper på å få i gang utlånssystemet skikkelig i biblioteket.

– Å få utlånkort står øverst på lista mi. Da blir det mye lettere å holde oversikt over hvor bøkene befinner seg. Jeg skal på kurs i mars for å lære meg det elektroniske utlånssystemet, forteller Walthinsen.

– Hadde jeg ikke hatt familie så ville jeg tatt med meg soveposen på jobben, smiler biblioteksjefen mens hun fortsetter å rydde i hauger med bøker.

Det skjer i Grenseland

Hele året skjer det små og store kulturarrangementer i Grenseland. Her er en oversikt over hva folk kan glede seg til.

Aremark:

- 6. mars** er det årsmøte med påfølgende fest i Skytterhusets Venner.
- 17. mars** vises filmene «Beverly Hills Chihuahua» og «Menn som hater kvinner» i Bygdekinoen på Furulund.
- 21. mars** er det Pubkveld med Kjell Elvis på Furulund. Arrangør er Aremark Danselag.

Marker

- 4. mars** vises filmene «Bolt» og «Twilight – Evighetens kyss» i Bygdekinoen i Marker rådhus.
- 6. mars** er det sangkveld med Lennart Larsson. Arrangør er Øymark misjonshus.
- 18. mars** vises filmene «Beverly Hills Chihuahua» og «Menn som hater kvinner» i Bygdekinoen i Marker rådhus.
- 25. mars** er det sangkveld på Otteid. Arrangør er Stikle bedehus.
- 27. mars** er det misjonsauksjon og basar i Øymark misjonshus.

Rømskog:

- 3. mars** vises filmene «Bolt» og «Twilight – Evighetens kyss» i Bygdekinoen i Rømskog kulturhus.
- 31. mars** vises filmen «ORPS – The movie» i Bygdekinoen i Rømskog kulturhus.

For å gjøre kulturkalenderen så oppdatert og god som mulig, oppfordrer vi alle som arrangerer noe i Aremark, Marker og Rømskog, til å melde fra til Avisen Grenseland. Sendt en epost til: post@byline.as

Les Avisen Grenseland på nett

Avisen Grenseland er tilgjengelig på internett. Alle avisens utgaver siden september 2007 ligger i pdf-format og kan lastes ned via egen link på åpningssiden til de tre kommunene: www.aremark.no, www.marker.no og www.romskog.no

Valg til menighetsrådene

En ny ordning, vedtatt av Stortinget i fjor, innebærer at valg av medlemmer til menighetsrådene skal skje samtidig med stortings- og kommunevalgene. Det betyr at det 13. og 14. september i år blir menighetsrådvalg i våre kommuner. De nye rådene tiltrer sine funksjoner allerede 1. oktober og blir sittende i to år, frem til kommunevalget i 2011.

Byggmester Bjørnar Østensvig

NYBYGG • TILBYGG • RESTAURERING • LANDBRUKSBYGG
• HYTTEBYGGING • MINDRE MURERARBEID

Behjelpelig med tegninger og søknader. Godkjenninger for våtrom

Telefon 91 30 37 61. Adresse: 1798 Aremark

Spanderer bryllup – prislapp 50.000 kroner

Jan Birger Holth i Rømskog Utvikling går nye, kreative veier for å lokke småbarnsfamilier til bygda nord i Grenseland. – Den første som kjøper tomt og hus av oss og skal gifte seg, spanderer vi bryllupet på!

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Den kreative ideen fikk Jan Birger Holth i Nederland nylig. Da var han med kommunen til Hoewelaken for å kapre nye innbyggere til Grenseland-kommunene.

Hus og tomter

– Jeg kom på ideen under en middag i Nederland, og de andre i Rømskog Utvikling tente på den. Grunnpilarer i arbeidet til Rømskog Utvikling er å få småbarnsfamilier til å flytte hit og etablere seg. Gjennom denne gulroten går vi nye veier for å markedsføre Rømskog. Dette tilbudet retter seg mot nyetablere og de som har barn i vente, forteller Holth engasjert.

Rømskog Utvikling selger både nybygde hus etter ønske og tomter

på ulike steder i Rømskog.

– Vi spanderer bryllupet til det første paret som kjøper tomt og hus av Rømskog Utvikling på Haukenesfeltet eller Skuråsfeltet og skal gifte seg, opplyser Holth, men prislappen har et tak på 50.000 kroner.

Fint miljø

Kjører man riksvei 21 fra Marker mot Rømskog, synes tomtefeltet godt fra veien. Et stort skilt med teksten «Ledige boligtomter» står ved Haukenesfeltet.

– Tomtene på Haukenesfeltet har en flott beliggenhet ned mot Rømsjøen. De ligger landleg til, er romslige på cirka to mål og har sjøen som nærmeste nabo. Det blir også mulighet for å få seg båtplass, forklarer Jan Birger Holth.

Rømskog Utvikling har ti tom-

ter å selge på Haukenesfeltet. På Skuråsfeltet, som ligger ovenfor Rømskog skole, er det tolv tomter.

– Det nye feltet på Haukenes heter Haukenes 2. På Haukenes 1 er det allerede åtte nye hus. Det har blitt et fint miljø blant dem som har etablert seg der. Det er spredt boligbygging i dette området. Og det er kort vei til bussholdeplass, legger han til.

Båtliv

Tomtene koster fra 250.000 til 350.000 kroner. Da får kjøperen vann, avløp og vei fram til tomten. På Skuråsfeltet er prisen fra 200.000 kroner.

– Beliggenheten her er bare helt unik. På vinteren er det masse folk som går på skøyter her nede, og det blir kjørt opp skiløyper like ved. Om

sommeren er det fantastiske muligheter for båtliv og bading, skryter Holth, som gleder seg til å komme i gang med tomtsalget og venter spent på det første brudeparet.

Strømiddel på glattisen

Frida Buschmann i Trias Norway AS i Aremark vet hvordan man skal håndtere farlig søl – fra både olje, diesel og kjemikalier. Hennes produkt fungerer også utmerket som strømiddel på glatt føre.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Da Frida Buschmann flyttet fra Bærum for noen år siden, tok hun med seg ingeniørkompetansen og firmaet Trias Norway AS til Kvisler i Aremark. Firmaet er grossist og leverer absorbenter og kjemikalier til forhandlere rundt om i landet. Forhandlerne betjener kunder hovedsakelig i oljeindustrien og teknisk sektor.

– Produktet fantes allerede, men jeg drev litt «kjøkkenkemi» for å videreutvikle det og lage en miljøvennlig absorbent. Absorbenten har jeg enerett på og selger den til forhandlere rundt om i landet, forteller Buschmann.

Forhandlere

Etter endt oppdrag i Forsvaret i starten på 90-tallet søkte Frida Buschmann i hjemmemarkedet etter en effektiv og rimelig absorbent, som kunne håndtere alle typer farlig søl. Fra de sterkeste syrer til de flyktigste løsemidler som bensin, diesel og våpenoljer.

– Jeg innledet et samarbeid med en fabrikk i Lier, og et resultat av dette samarbeidet ble produktet Trias Multiabsorbent. En utrolig effektiv absorbent som også utmerker seg som strømiddel på glatt is, forteller hun mens hun viser fram effekten av produktet som strømiddel på isen.

Hun brukte absorbenten som strømiddel privat i alle år og fikk mange henvendelser om å levere den i mindre forpakninger. Det er nettopp det hun nå gjør ved å lansere produktet Trias Grip Fix.

– Produksjonen foregår i Marker, og første registrerte forhandler er Joker i Aremark. Det er veldig hyggelig, synes Buschmann.

Fjerne oljefilm

– Når en strør med dette, blir ikke snøen farget. Produktet er det reneste som finnes og virker hurtig. Det forsvinner igjen av seg selv, uten å skade miljøet. Jeg selger det kun til forhandlere, opplyser Frida Buschmann.

Et annet produkt Buschmann selger er Trias Oljeabsorbent. Produktet

– Det er enkelt å bruke og ikke skadelig for mennesker, dyr og miljø, forteller Frida Buschmann om strømiddelet mot glatt is.

er lik multiabsorbent, men er impregnert mot vann. Den brukes blant annet til å fjerne oljefilm som flyter på vann, ved ulykker og mindre utslipp.

– Hvis noen forhandlere i regio-

nen har lyst å selge produktet, ville det vært hyggelig. Har en forhandler i Porsgrunn som selger til blant annet brannvesenet i Halden, tillegger hun.

Satser på stein i Strømsfoss

Kommunestyret i Aremark sa i siste møte enstemmig ja til etablering av steinbrudd med pukkverk på Strømsmosen i Strømsfoss. Det er Paul Einar Strøm og firmaet BIS Maskin som skal drive anlegget.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

Dersom alt går etter planen vil de første billassene med grus kjøres ut fra anlegget i april. Bakgrunnen for etablering av et steinbrudd med

pukkverk på Strømsmosen er at BIS Maskin ønsker å være selvforsynt med grus. Strøm, som selv bor i Strømsfoss, og en kamerat driver firmaet. De driver anleggsvirksom-

het i både Østfold, Akershus og Oslo. Tilgang på egen grus vil gi firmaet et konkurransefortrinn.

Så langt er det investert 150.000 kroner i det nye steinbruddet. Det ligger litt avsides til i forhold til bebyggelse, så støyen skulle ikke påføre omgivelsene særlig stor plage. Strøm forsikrer dessuten naboene om at både helger og ferier skal skånes. Den støyende steinknusingen skal kun pågå i kortere perioder og

på tidspunkter som er mest mulig tilpasset omgivelsene.

I forbindelse med utarbeidelsen av reguleringsplanen for området kom det noen innsigelser i forhold til miljøet. Paul Einar Strøm opplyser at det er tatt hensyn til disse innsigelsene. Blant annet skal området beplantes og tilbakeføres til sin naturlige stand når driften i anlegget en gang i fremtiden opphører.

- Data, skrivere
- Kopimaskiner
- Fax
- Programvare
- Telefonløsninger
- Reparasjoner service
- Digitalt video/fotoutstyr
- Spill til PC og Playstation 2
- Kopi- og faxtjeneste
- Kontorrekvisita
- Mobiltelefoner

TOTALLEVERANDØR INNEN

IT-RELATERTE

PRODUKTER OG TJENESTER

KOPIERING
sort/hvitt og farger

- Hefteproduksjon A4/A5
- Sanghefter
- Flyers/reklamemateriell
- Kopiering opptil A3

MOBILT BREDBÅND
fra Ice

Vi forhandler:

SluseByen D@ta AS

Tvilling gt. 1A Ørje. Tlf. 69 81 20 15. Fax. 69 81 20 16
E-post: post@slusebyendata.no

Bli fosterforeldre!

FOSTERHJEMSTJENESTEN

Inviterer til informasjonsmøte

3. og 30. mars kl 18- 21

Stabburveien 10, Fredrikstad

Velkommen!

Tlf. 69 36 18 80
www.fosterhjem.no/sarpsborg

Kjøkkensjefen ved Zen Resort & Spa er opptatt av å ha det gøy på jobben. – Her ler vi mye, sier han.

En dansende verdensborger

– Selv om jeg kommer fra Tyskland og bor i Norge, føler jeg meg heller som en verdensborger. Kloden er full av mennesker av ulike raser og hudfarger, men vi har mye til felles.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

I november startet Wolfgang Løwenherz som kjøkkensjef på Zen Resort & Spa i Rømskog og flyttet til kommunen. Med hektiske dager på kjøkkenet synes han det er befriende å kunne trekke pusten, nyte utsikten over Vortungen og kjenne naturens ro.

Reising

I Rømskogs dype skoger føler Løwenherz seg vel tatt imot.

– Jeg opplever rømsjinger som mer åpne og tilgjengelig enn folk andre steder i Norge. Folk i Valdres for eksempel, er tøffere å komme innpå. Men en blir venner til slutt. Det var litt av et kultursjokk for meg å være i Valdres, minnes kokken, som har bodd i Norge i elleve år nå. Kjærligheten lokket ham til Norge, mens jobben fikk ham til å flytte til Rømskog.

Reising har alltid vært en av hans store interesser. Er det ett sted i verden han kan anbefale, er det definitivt India.

– India er på mange måter et veldig spesielt land, ikke minst åndelig. Mange av verdens åndelige mestere er fra dette landet. Når det gjelder tankemåten, er India omtrent det motsatte av Vesten. Folk tenker, føler og lever annerledes. De er fornøyd med det de har. Det er et spennende land. Første gang jeg var der var det litt av

et sjokk. Nå er det akkurat som skuldrene senker seg med en gang jeg kommer dit, forteller han og legger til at han har vært i India ti ganger.

Opptatt av rytme

I 18-19-års alderen ble Wolfgang Løwenherz interessert i meditasjon.

– I den alderen begynte jeg å tenke litt videre enn det å skaffe meg en god jobb, familie og hus.

– Hvilke andre interesser har du?

– Kvinner, svarer han kjapt. Han smiler, blir sittende stille og tenke.

– Jeg er også veldig glad i musikk og dans. Har selv spilt litt musikk og vært DJ. Når det gjelder dans, er jeg opptatt av rytme og bevegelse. Våge å slippe seg litt mer løs. Jeg liker å danse. Driver også med kampsport.

Kjøkkensjefen på spahotellet har ikke bare bodd i Norge og Tyskland, men også i Spania, USA og på Filippinene. Når han forteller hvor han kommer fra, pleier han å si:

– Jeg kommer fra Tyskland, og jeg bor i Norge. Men føler meg mer som en verdensborger. Kloden er en, selv om det er mange mennesker med forskjellige hudfarger og raser. Vi mennesker har mye til felles, uansett hvor vi kommer fra. Det

er en enhet. Den nasjonalitetsgreia er nesten destruktiv. Hovedgrunnen til all krig i verden er enten religion eller nasjoner.

Et åpent sinn

Jevnt og trutt reiser Wolfgang Løwenherz tilbake til Tyskland.

– Jeg savner ikke Tyskland, men jeg koser meg når jeg får være turist i mitt «Vaterland», som det heter på tysk. Er stort sett glad i å reise.

Samtidig er han glad for å ha funnet seg et fint sted å bo i Rømskog, på Kirkeng gård.

– Jeg bor i et gammelt hus. Folk pleier å si at det er hjemmekoselig. Når en jobber på et kjøkken, er det ofte hektisk og tidspress. Da er det fint å ha naturen og roen rett utenfor. Hotellet er helt unikt med kombinasjonen av spa og zen. Det finnes ikke noe annet sted. At kommunen har sagt ja til dette sier mye om Rømskog. Det sier at de har et åpent sinn.

Løwenherz puster dypt og rolig et par ganger. Det er tydelig at meditasjon er en del av livet hans.

Vegetarmat

– Den store kunsten er å bevare den indre roen. En viss distanse. Alle klarer å meditere i Himalaya. Det er verre når en har hundre gjester å lage mat til og samtidig beholde roen, sier han.

På hotellet serveres for det meste vegetarmat. Rødt kjøtt står ikke på menyen.

– Har selv vært vegetarianer i tjue år. I Norge er det fortsatt eksotisk ikke å spise kjøtt, men slik er det ikke i andre land. I India for eksempel, er det ofte over 200 vegetarretter på menyen. Variasjonen og mulighetene er like store for vegetarmat som for kjøtt og fisk. Mat er viktig.

Mesteparten av tiden til kjøkkensjefen går med til jobbing. 60-70-timers arbeidsuker har ikke vært uvanlige siden han tok fatt på jobben i Rømskog.

– Det er nødvendig å bruke mye tid på å bringe kjøkkenet på beina. Etter hvert, når ting er lagt til rette, blir det lettere å delegere arbeid og ta litt mer fri selv. Kvalitet på maten og å ha det gøy på jobben er essensielt.

– Alle klarer å meditere i Himalaya

PORTRETTE

– Hva skal jeg gjøre? Skal jeg danse?
Spør Wolfgang Löwenherz og nøler
ikke med å bevege seg. Her ved
Vortungen finner han roen på hektiske
arbeidsdager.

Bredbånd til alle i Aremark

Kommunestyret i Aremark bevilget i siste møte 367.000 kroner til ferdigstillelse av bredbåndsprosjektet i kommunen.

Utbyggingen av bredbånd i Aremark har pågått i flere år, men fortsatt er det noen husstander som ikke har tilgang. Det gjelder i første rekke deler av Østkroken og strekningen fra Skolleborg og nordover på vestsiden av Aremarksjøen.

– Vi har god bredbåndsdekning i Aremark, men fortsatt står noen husstander igjen. Det gjør vi noe med nå, sa ordfører Tore Johansen (KrF).

Restutbyggingen er et spleiselag mellom kommunen og fylkeskommunen. Som en del av utbyggingen skal det også legges fiberkabel mellom rådhuset og telefonsentralen. Det blir også en oppgradering av hastigheten på dagens trådløse forbindelse mellom Fosby og Vardåsen.

– Når utbyggingen er ferdig, vil vi ha 100 prosent bredbåndsdekning i Aremark. Det kan vi være stolte av, sa ordføreren i kommunestyremøtet.

Fikser og lakkerer

Jan-Erik Fosser fra Otteid driver Ørje Bil og Lakk. Her lakkeres og repareres småskader på biler, for forsikringselskap, bilforhandlere og privatkunder. Jobben byr stadig på nye utfordringer.

Sicilia

Bli med Marker Sparebank til ville, vakre og vulkanske Sicilia 9.-16. september 2009

En ferie på Sicilia byr på kultur, natur, vakkert landskap, sicilianske matretter og lokale viner.

Kontakt oss, og vi sender brosjyre med 8 dagers turprogram. Eller hent all nødvendig informasjon på www.marker-sparebank.no

Turpris kr 14 700,- som inkluderer:

- Buss Indre Østfold-Gardermoen t/r
- Fly Gardermoen-Sicilia t/r
- Flyavgifter (med forbehold om endring)
- 7 netter i bungalower i dbl. rom
- 7 frokostbuffeter
- 6 lunsjer hvorav 2 på flyet
- 7 middager, drikke til inkluderte måltider (1/2 flaske vin)
- Utflukter ifølge program
- Tips
- Reisevert fra Marker Sparebank
- Reiseleder fra Norsk Tur.

Marker
sparebank
– førstevalget

ØRJE – 69 81 04 00

AREMARK – 69 19 82 00

RØMSKOG – 69 85 97 00

En nylakkert BMW står i «lakkboksen» for å unngå å bli støvet ned.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Markingen startet i 2007 sin egen virksomhet i lokaler vis à vis Noral på Ørje. Etter oppstartsfasen skjøt ordremengden virkelig fart i fjor, og Fosser måtte ansette flere. Men uroen i finansmarkedet nådde også Marker kommune, og det ble et roligere marked i slutten av fjoråret. Jan -Erik Fosser har nå en fast ansatt. Det er nok å henge fingrene i for to.

Godt grunnarbeid

Jan-Erik Fosser er glad i yrket sitt. – Målet er å leve av dette og ha det godt. Det er stadig nye utfordringer – ingen jobb er lik, forteller han.

I Industriveien i Ørje disponerer Ørje Bil og Lakk rundt 660 kvadratmeter lokaler.

– Jeg har vært i dette yrket siden '97. Jobbet først for et firma i Mysen. Da det ble forandringer der, startet jeg enkeltmannsforetaket Ørje Bil og Lakk. Før det tok jeg på meg jobber på fritida også. Det første året jobbet jeg alene, forteller Fosser, som vokste opp på Otteid der faren drev Marker Lakkering.

– Men jeg fikk ikke lov til å lære lakkeringssyrket av ham. Så da begynte jeg å jobbe for Lundrud Billakkering i Mysen. Den gangen kunne en ikke gå på skole for å bli billakkerer, men det kan man nå.

– Hva skal til for å bli en god billakkerer?

– Det holder ikke bare å være god til å lakkere. Et godt grunnarbeid er veldig viktig. En skal lære hele prosessen fra A til Å, svarer Fosser.

Ren moro

Ørje Bil og Lakk gjør oppdrag for forsikringsselskaper, bilforhandlere og for det private marked.

–Jeg har en god del oppdrag for forsikringsselskaper. Det som er ren moro er å holde på med gamle amerikanere. Når en reparerer bruktbiler, synes ikke resultatet så godt som på gamle biler, smiler Fosser.

I tillegg til å reparere småskader, sveise rust og lakkere biler, tar Fosser også på seg andre lakkeringssjobber.

– Vi kan også lakkere kjøkken. Resultatet blir da mye bedre enn når kjøkkenet males.

Ørje Bil og Lakk har en lastebil som de frakter biler med.

– Er lokalbefolkningen flink til å bruke deg til reparasjoner og lakkering?

– Ja, jeg synes det har vært veldig bra. På Ørje er folk flinke til å bruke meg, sier Fosser.

Jan-Erik Fosser driver Ørje Bil og Lakk. Her sliper og sparkler han en bulk. Oppe, i bakgrunnen, står hans egen bil, som han skulle selge en gang i tiden...

Planlegger storslagent slusespill

Bjørn Studsrud og Arne Dehli i Marker Teaterselskap gleder seg til sommeren. Da braker det løst med storslagent slusespill om Engebret Soot.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Det er ikke første gangen Teaterselskapet skal oppføre spillet om Engebret Soot.

– Vi har gjort det samme to ganger før – en gang i '90 og en gang i '86, så det er nitten år siden sist. I år er det 150 år siden Engebret Soot ble født. Derfor skal vi slå på stortromma denne gangen, forteller Bjørn Studsrud og Arne Dehli, henholdsvis leder i Marker Teaterselskap og leder for årets slusespill.

Bak kulissene

18. til 28. juni blir det åtte forestillinger. Skuespillere er allerede på plass, og teaterselskapet er i gang med leseprøver.

– Målet er å selge 1.600 billetter totalt. Hvis vi klarer det er det ny rekord. Målet er at lokalbefolkningen kommer, men også folk, lag og foreninger utenfor kommunen, sier Studsrud.

– Historielag og befolkningen langs vassdraget bør ha glede av å

få med seg slusespillet, mener Arne Dehli.

Spillet arrangeres i samarbeid med bygdekvinnelaget, Marker Historielag, Kanalmuseet, Reiseliv Indre Østfold og ikke minst Stiftelsen Engebret Soot. Arrangørene håper på liv og røre på Brugsområdet til sommeren.

– Mye er allerede på plass. At det har gått så bra å få tak i skuespillere, vitner om stor entusiasme i Teaterselskapet, som nå nærmer seg 200 medlemmer. Vi trenger fortsatt folk til å hjelpe til i kulissene. Så de som har lyst til det får bare ta kontakt, sier Studsrud.

Nytt amfianlegg

Hovedinnholdet i Slusespillet er hentet fra Ole Karsten Andersens manus. Det ble også brukt i 1986. Den gang var det tre akter. Men nå har en egen manusgruppe bearbeidet og modernisert innholdet. Spillet blir et vandreteater med ulike scener på Brugsområdet for publikum innतर nye tribuner ved slusene.

– Her blir det et storslagent slusespill om Engebret Soot til sommeren, lover Bjørn Studsrud (nærmest) og Arne Dehli i Marker Teaterselskap. Til venstre skal det bygges et nytt amfianlegg.

– Det blir et helt nytt amfianlegg ved slusene. Dette tas for første gang i bruk under Slusespillet. Marker kommune, Marker Gjensidige Brannkasse og Marker Sparebank har sørget for at det blir nye tribuner, forteller Bjørn Studsrud og Arne Dehli.

– Vi synes det er viktig å fortelle om Engebret Soot og hvor stor han faktisk var.

Hvem som får hovedrollene i Slusespillet vil ikke Teaterselskapet røpe ennå.

– Det kommer vi tilbake til, lover de.

joker
– helt i nærheten

www.joker.no

**LEGG HANDLETUREN
TIL AREMARK
(det lønner seg)**

Vi satser ekstra på:

- Frukt og grønt
- Ferske brødvarer
- Gode middagstilbud
- Stort og variert vareutvalg

Åpent: 9–19 (15)

Grip fix®
DRY STREW

Strø med Trias Grip Fix!

Spar deg selv for benbrudd og andre skli-skader ved å strø med Grip Fix i trapper, fortau og innkjøring. Grip Fix er renslig i bruk, ikke giftig eller skadelig for mennesker, dyr eller miljø.

Strøet er laget av ren poppet stein og reagerer ikke med andre stoffer. Enkelt forklart absorberer strøet vannhinnen på isen, fryser fast og danner en ru, sandaktig overflate. 1 liter Grip Fix veier bare 90 gram. Fås i fem- og ti-liters spann. Lett håndterlig i hjemmet og på tur.

Enkel å bruke, forurenser ikke og forsvinner av seg selv i mildvær, regn og vind

Lokale forhandlere:

Joker, Aremark
Rema 1000, Ørje
Stangeskovene,
Bjørnstad Bruk, Tistedal

TRIAS

For ytterligere informasjon, kontakt:

TRIAS Norway AS, postboks 10,
N-1799 Aremark.
Tlf. 69 19 95 00. Fax. 69 19 95 01.
e-post: trias@trias.no

Johan August Skatvold og Odd Kristian Hagen var på audition i Marker rådhus. Til venstre Hans-Petter Thøgersen og til høyre Erik Austhus.

Spennende audition

– Jeg er litt nervøs. Det hadde vært morsomt å komme på tv. Men det aller morsomste er å spille skuespill, sa Odd Kristian Hagen i forkant av audition til filmen om Stubbefolket.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

Totalt ble det sendt inn rundt 200 søknader fra store og små som ønsket å være med i filmen. Kun noen

av innsenderne ble invitert til audition – i Sverige og i Norge. Kjersti Berg Sandvik i Barnas Grenseland synes responsen var over all forventning.

– Kjempemorsomt at vi fikk inn så mange søknader, kommenterte hun.

De rette talentene

Den norske auditionen gikk av stabelen i Marker rådhus 10. februar. Alle potensielle skuespillere ble bedt om å ta med seg en god dose tålmodighet – for dette ville ta tid. Først var det barnas tur til å prøve seg. De ble kalt inn i grupper og fikk litt forskjellige replikker å leke seg

med. Hans-Petter Thøgersen fra teatermiljøet ga dem gode tips og råd underveis. Morten Myklebust fra Fantasifabrikken og Erik Austhus fra filmdistributøren Sandrew Metronome var også tilstede for å plukke ut de rette talentene til ulike roller.

Odd Kristian Hagen på elleve år ventet spent sammen med Freddy Hagen på å komme inn til audition.

– Jeg er litt nervøs. Men det hadde vært veldig morsomt å komme på tv og spille skuespill, sa elleveåringen.

Barn og voksne fra fjern og nær deltok på audition. Etter barna var det de voksnes tur. Og dagen etter sto audition på svensk side på timeplanen.

Ny tollstasjon fremdeles i det blå

Svenskene tar seg ikke råd til å være med på en ny, felles tollstasjon til 280 millioner kroner. Men «noe» nytt må nødvendigvis presse seg frem, tror de ansatte ved tullen i Hån.

TORE ROBERT KLERUD, TEKST

Tolltjenestemenn på både norsk og svensk side har ikke gitt helt opp drømmen om en felles arbeidsplass på grensen, selv om svenskene forleden hoppet av det planlagte prosjektet nærmest i toll-te time.

– Det var nok prisen på 280 millioner kroner som gjorde det. Det har vi ikke råd til i Sverige, sier Teresia Fredlund Woronin, gruppechef for tullklarering ved tullen i Hån.

Dagens svenske tollstasjon langs E18 ble ombygget midlertidig rundt 1990. Snart 20 år og en norsk og en svensk EU-avstemming senere er fremdeles behovet der selv om veien er flyttet, og Woronin er helt klar på at «noe» uansett må skje.

Kan ikke fortsette

– Slik som vi har det nå kan vi ikke fortsette å ha det. Vi klarte selvsagt

ikke å kontrollere alt og alle tidligere heller, men da hadde vi i det minste veien rett forbi her, sier hun, og viser til den lille kontrollplassen med en visitasjonsgarasje av heller midlertidig karakter som nylig er oppført langs den nye veien mellom Töcksfors og riksgrensen.

Det har ikke lyktes oss å komme i kontakt med noen som kan fortelle hvordan saken står lenger opp i det svenske tollsystemet, men tjenestemennene i Hån legger ikke skjul på at en samlokalisering med norsk toll på grensen vil være å foretrekke. Håpet lever fortsatt i brakkebygget ved Töcksfors.

Det gjør det også på den norske tollstasjonen. Den ble for noen få år siden pusset opp ganske betraktelig, og oppfyller med noen unntak fortsatt kravene som er spesifisert for en slik tollstasjon, forteller tollstasjonsjef Kristen Høiberget.

Uvisst når

– Det som er vedtatt er at vi skal få bedre fasiliteter på tre konkrete felter; en ny og større visitasjonshall, større oppstillingsplass for tunge kjøretøyer og større venterom i forbindelse med ekspedisjonen. Det kommer, sier Høiberget, som likevel ikke vet når.

Når han og de øvrige ansatte på stasjonen likevel helst kunne tenkt seg å jevne det nyoppussede bygget i russisk lerk med jorden, så har det selvsagt med planene om en felles tollstasjon å gjøre, noe som ville gitt enda bedre arbeidsforhold enn å flikke videre på den gamle. Ei heller Høiberget tør ha noen store forhåpninger, men vet at det fortsatt foregår samtaler mellom de to landenes myndigheter.

Og i dagens situasjon er «intet nytt» å betrakte som «godt nytt» for tollerne.

Utbygging av Skuråsfeltet

I kommunestyremøtet i Rømskog 12. februar ble utbyggingsavtalen mellom kommunen og Rømskog Utvikling for utbygging av Skuråsfeltet godkjent. Avtalen kartlegger partenes rettigheter og plikter i forbindelse med utbyggingen av feltet. Kari Pettersen (KrF) kommenterte at siden Rømskog Utvikling er en aktiv utbygger i kommunen, synes hun det ikke er mer enn rimelig at kommunen bekoster materiell til en verdi av rundt 40.000 kroner. Hun foreslo at utgiftene dekkes av disposisjonsfondet. Formannskapetets innstilling til kommunestyret ble vedtatt med ni mot fire stemmer.

Nytt medlem

Hemming Ringsby ble valgt som nytt medlem av styret i familien Stangs fond for resten av valgperioden, det vil si fram til 2011. Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt i kommunestyremøtet 12. februar.

Budsjettendring

Rømskog kommunestyre har tilleggsbevilget 30.000 kroner til tilflytningsprosjektet kommunen deltar i. Etter forslag fra Bjørn Erik Lauritzen (Sp) skal pengene søkes dekket av utviklingsavtalen. – Det blir feil informasjon når det sies at prosjektet koster 66.000 kroner per år og det allerede nå skal gis tilleggsbevilgning, kommenterte Lauritzen, som stemte imot forslaget om at pengene skal tas fra kommunens profileringspost.

Bjørn Erik Lauritzen (nærmest) foreslo at en tilleggsbevilgning til tilflytningsprosjektet søkes dekket av utviklingsavtalen.

Krisepakke

Regjeringens krisepakke resulterte i 640.000 kroner ekstra til Rømskog kommune. Kommunestyret vedtok at Utvalg for utvikling får fullmakt til å ta stilling til hvilke prosjekter som skal prioriteres. Det jobbes med å få en oversikt over kostnader på alle aktuelle vedlikeholdsprosjektene.

Velger nederlendere med omhu

Etter at en stor delegasjon fra Grenseland var på messe i Nederland for å kapre nye innbyggere, har arbeidet med å plukke ut de riktige hodene begynt.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

For selv om 79 mennesker leverte en såkalt søknad med CV til Grenseland-kommunene, er det ikke alle som kommer til å flytte hit. I hvert fall ikke ved hjelp av Placement Utvikling AS. Våre nye innbyggerne skal velges med omhu – både av prosjektgruppa i Aremark, Marker og Rømskog og av Placement.

Over 50 kommuner

Det var onsdag 22. januar delegasjonen fra Grenseland satte kursen mot Hoevelaken i Nederland. Med bagasjen full av informasjonsviser på nederlandsk, var alle spente på hvordan turen ville bli. Fra Rømskog var ordfører Nils Nilssen, rådmann Magne Barane, varaordfører Kari Pettersen og Jan-Birger Holth fra Rømskog Utvikling med på turen. Rådmann Eva Enkerud, varaordfører Rita Berget Lindblad, kommunalsjef Vidar Østenby, Kjersti Berg Sandvik og Amund Rakkestad representerte Marker kommune. Fra Aremark var det ordfører Tore Johansen, rådmann Jon Fredrik Olsen, varaordfører Gunnar Ulstrød og Berith Bredholt.

I regi av Placement Utvikling var det seminar på fredagen. «Det gode liv i Norge, Sverige og Nederland. Balansen mellom drøm og virkelighet» var tema for dagen. Gert Rietman i Placement ønsket delegasjoner fra over 50 norske og svenske kommuner velkommen.

Meninger

Dagens første foredragsholder var Arnold Enklaar. Han er blant annet coach, politiker og arkeolog. Budskapet hans var at en må være bevisst på sin egen kultur før en kan forstå seg på andres.

– Jeg advarer dere! Nordmenn og nederlendere ligner mye på hveran-

Berith Bredholt fra Aremark (nummer to fra høyre) i samtale med noen interesserte nederlendere.

dre. Men mye er ikke nok, innledet Enklaar før han gikk igjennom typisk nederlandsk kultur.

– Nederlendere er et hardt arbeidende folk, som gir sterkt uttrykk for sine meninger, men forsøker å unngå konflikter. Samfunnet er basert på tillit, pålitelighet og måtehold – «too much is bad». Å ta ansvar for sine egne handlinger og å ta seg av de syke og svake er viktige verdier, fortalte foredragsholderen. Han la til at mange nederlandske kvinner velger å jobbe deltid eller ikke jobbe i det hele tatt for å være sammen med barna.

Evaluere

Flere av dagens foredrag handlet om hvordan et sted eller region skal skape sin identitet og hvordan Nederland har forandret seg de siste årene.

Grenseland-kommunene fikk til delt en stor stand i Hoevelaken. Da messen åpnet lørdag morgen, sto det allerede kø på utsiden. Alle i delegasjonen sto på standen for å gi informasjon om Aremark, Marker og Rømskog. Dermed slapp flyttestyrt nederlendere å stå i kø for å få

Noen tok seg en dag ekstra i Amsterdam for å dra på sightseeing. Her Tore Johansen, Amund Rakkestad, Berith Bredholt og Eva Enkerud på båtturn gjennom kanalene.

Kjersti Berg Sandvik (til venstre) og de andre delegatene fra Grenseland-kommunene hadde en travel dag på messa i Hoevelaken i Nederland i januar.

den informasjonen de var ute etter. – Responsen på messen var overveldende, oppsummerte Aremarksrådmann Jon Fredrik Olsen etterpå.

Med 79 søknader i bagasjen reiste delegasjonen tilbake til Norge. Fredag 6. februar hadde prosjektgruppa, bestående av delegatene som var med til Nederland, et møte i Marker for å evaluere turen.

Jobb og bolig

En liste med 79 søknader ble gjennomgått for å se hvilke familier som var spesielt interessante for Aremark, Marker eller Rømskog. Denne behandles nå av Placement Utvikling AS for å bli kvalitetssikret. Alt fra enslige lastebilsjåfører til res-

surssterke småbarnsfamilier har vist sin interesse.

Før Placement Utvikling AS formidler videre kontakt mellom nederlenderne og kommunene, skal det avholdes flere møter og intervjuer. Så vil kommunene jobbe konkret med å hjelpe til å skaffe bolig og jobb.

Flere av dem delegatene snakket med på messa i Nederland vil reise på ferie til Grenseland i sommer. Noen vil selv bestemme hvilken av de tre kommunene de har lyst til å bosette seg i. Andres valg avhenger av hvor de kan få seg jobb og bolig.

En liten delegasjon skal i april reise til Nederland igjen for blant annet å møte aktuelle innflyttere.

Placement-prosjektet

Aremark, Marker og Rømskog kommuner har inngått en avtale om samarbeid med firmaet Placement Utvikling AS, som jobber med å formidle blant annet nederlendere til kommuner i Distrikts-Norge.

Avtalen varer i to år – eller til Are-

mark, Marker og Rømskog har fått 35 nye innbyggere til sammen.

I administrasjonen er det Vidar Østenby fra Marker, rådmann Magne Barane fra Rømskog og rådmann Jon Fredrik Olsen fra Aremark som jobber videre med prosjektet.

– Tror nederlenderne vil trives

Siri M. Dalnoki, journalist og fotograf i Byline AS i Aremark, er for tiden engasjert i Grenseland-kommunenes kampanje overfor nederlendere. Selv flyttet hun fra Nederland til Norge da hun var 14 år.

JEANNET APPELO, TEKST
ØYVIND OTTERSEN, FOTO

På Skandinaviadagen i Nederland 24. januar i år holdt Dalnoki foredrag for et hundretall interesserte nederlendere. Nederlendere som er over gjennomsnittet interessert i å flytte til Aremark, Marker eller Rømskog.

Dalnoki tror nok nederlendere må venne seg til den mer langsomme norske livsrytmen. Kanskje de blir litt rastløse av så mye ro?

– De kommer nok til å bli overrasket over hvor stille og rolig det er i Norge. Og det er det ikke så lett å forberede seg på, sier Dalnoki.

Pusterom

– Kommunene i Grenseland er veldig organiserte og innstilte på å gi råd og veiledning til innflyttere når det trengs. Samtidig er plassen, roen og pusterommet i Norge nettopp grunnen til at mange nederlendere vil flytte. Interessen her på Skandinaviadagen er overveldende. Det virker som om mange ikke kan vente på å ta steget nordover. Med en slik entusiasme må mye være mulig, sier Siri Dalnoki.

Til daglig tenker ikke Dalnoki så mye over sin nederlandske bakgrunn.

Men når hun kommer tilbake fra et besøk i Nederland, merker hun at nordmenn seg i mellom holder mer avstand. Slik er hun til en viss grad blitt selv også.

– Det er faktisk slik jeg vil ha det, men jeg merker forskjellen når jeg kommer til Nederland. Jeg er mye roligere enn de som bor her, sier hun med et smil.

Til Norge

– Min farfar kom som flyktning fra Ungarn etter den sovjetiske invasjonen der i 1956. I Frankrike møtte han en nederlandske student. Hun skulle bli min farmor, sier Dalnoki, som på den måten forklarer sitt eksotiske etternavn.

– Ved en ren tilfeldighet flyttet de med sin barneflokk til Norge. Farfar jobbet som musikk lærer i Halden. Foreldrene mine traff hverandre i Nederland.

Siri selv flyttet to uker gammel med sin familie fra Halden til Nederland, for deretter å vende tilbake som sjenert 14-åring.

– Det ble noen vanskelige år på ungdomsskolen. Jeg kom i klasse med utlendingene, noe jeg ikke hadde noe imot, men som gjorde det vanskelig å komme i kontakt med

Siri Dalnoki kom fra Nederland til Norge som 14-åring. I dag er hun journalist og fotograf i Aremark-firmaet Byline AS og en nyttig medspiller for Grenseland-kommunene i deres jakt på nye innbyggere fra Nederland.

nordmenn. De første årene var det ikke lett å føle seg hjemme. Men det gikk gradvis bedre, og nå føler jeg meg vel egentlig som en hvilken som helst nordmann, sier hun.

Men helt norsk er hun heldigvis

ikke. Det er kommunene i Grenseland takknemlige for. Siri Dalnokis nederlandske bakgrunn har vært gull verdt i våre kommuners jakt på nye innbyggere.

Rømsjing og nederlender

Jeannet Appelo er vokst opp på Rømskauen. Hun snakker som en ekte rømsjing, til tross for at hun har bodd i Nederland i mange år. I Norge ble hun rastløs.

SIRI M. DALNOKI, TEKST OG FOTO

– Min mor og jeg har utrolig gode minner fra Rømskog. Jeg føler at jeg er rømsjing, selv om jeg har valgt å bo i Nederland, forteller Jeannet Appelo.

Appelo var i Hoevelaken i Nederland i slutten av januar for å hilse på gamle bekjente fra Rømskog. Ordfører Nils Nilssen, varaordfører Kari Pettersen, Jan Birger Holth i Rømskog Utvikling og rådmann Magne

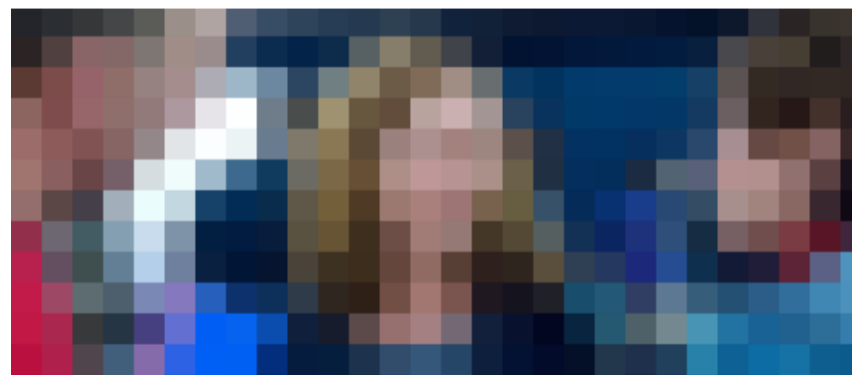
Barane fikk samtidig hjelp fra Jeannet Appelo til å profilere Rømskog på messen i regi av Placement Utvikling.

En perle

Ikke langt fra Amsterdam, i byen Hilversum, bor Jeannet Appelo med mann og to barn. Huset deres ligger landlig til, etter nederlandske målestokk.

– Jeg er født i Nederland, men flyttet til Norge da min mor giftet seg med en nordmann. Fra jeg var seks år bodde vi på Lillestrøm. Som 12-åring flyttet jeg til Rømskog sammen med min mor. Gikk på skole på Bjørkelangen, minnes hun.

– Følte alltid at jeg var en del av bygda. Rømskog er en perle. Folk lever sitt liv med ansvar. Det var et rikt foreningsliv den gangen. Jeg har hatt utrolig fine år der, forteller Appelo, uten antydning til neder-

– Det er veldig viktig for innflyttere at de har jobb, forteller Jeannet Appelo, som synes prosjektet med Placement Utvikling er utfordrende. Her i samtale med nederlendere på messen i Hoevelaken i Nederland.

landsk aksent.

Jeannet Appelo begynte å studere i Oslo, Bergen og Lillehammer.

– Jeg ble rastløs i Norge. Var på leting. Så jeg flyttet til Amsterdam for å studere sosialantropologi. I forbindelse med studiene var jeg også i Ecuador ett år.

Besøke folk

– Hva var grunnen til at du valgte å bo i Nederland fremfor Norge?

– Det er nok måten man kommuniserer på i Nederland. Den er befriende. Nederlendere er mer direkte, slik at det blant annet blir mindre sladder. En annen grunn er beligheten i forhold til resten av Europa, svarer hun og fortsetter:

– Som rømsjing syntes jeg ofte at mange ikke var veldig åpne for nye ting. Jeg synes livet har så mye å by på når man er litt mer nysgjerrig. Men samtidig savner jeg naturen og roen til folk. Og hva naturen gjør med en.

Appelo er journalist og tekstforfatter og driver et enmannsforetak. I feriene drar hun gjerne tilbake til Norge og Rømskog for å besøke venner.

– Mannen min skulle nok ønske at flere rømsjinger snakket engelsk. Selv kan han bare si rømmegrot og gulost. Det kan være kjedelig bare å være tilhører, men kanskje jeg kan oppfordre bygdefolket gjennom denne artikkelen, sier hun smilende.

På sporet av sin egen historie

En gang på 90-tallet fikk Karl Yngve Uttersrud i Ørje besøk fra fjern slekt i USA. De hadde søkt sine aner på andre siden av riksgrensen, men kommet til det som så ut som veis ende. Det var det naturligvis ikke.

Karl Yngve Uttersruds slekt fra 1676 til i dag fyller et drøyt 3,5 meter bredt millimeterark. Et imponerende dokument som rommer enorme mengder historie.

Med kirkebøkene på internett ligger alt til rette for dem som ønsker å forske i sin egen slektshistorie. Uttersrud bruker ledige stunder både på dag- og kveldstid foran skjermen.

TORE ROBERT KLERUD, TEKST OG FOTO

Interessen smittet over på Karl Yngve, som uten noen egentlige forkunnskaper om slektsforskning begynte å snuse litt her og der. Noen år senere var hele slekta kartlagt gjennom 10-11 generasjoner tilbake til de første skrevne kildene og årstallet 1676, og hele slektstreet sirlig nedtegnet på millimeterark over en bredde av mer enn tre og en halv meter.

Fengslende hobby

Om han ikke hadde reflektert så mye over det underveis, så var det i hvert fall helt klart da siste navn var nedskrevet: Karl Yngve hadde fått seg en ny hobby.

– En ganske fengslende sådan, innrømmer han, og ser sammenhengen med at han også er generelt interessert i historie. Blant annet er han kjent som en trofast bidragsyter til Marker Historielags årsskrifter om handelsnæringen i bygda, men å forske i slektshistorie blir likevel en ganske annerledes og langt mer personlig greie.

– De fleste pleier å være litt spente på om forskningen vil avdekke at de er i slekt med noen kjendiser, og mange frykter nok også at det vil dukke opp en og annen røver underveis. Slikt må man bare ta med ro, alle familier har sine sorte får, ler han, og legger til at for hans egen del var det svært lite som dukket opp av både positive og negative overraskelser.

Aremark og Sverige

Men overrasket ble han likevel, og da først og fremst over hvordan slekten hadde spredt seg over et stort område.

– Mine forfedre kom dels fra Aremark og dels fra Sillerud og Fågelvik i Sverige, og jeg trodde ikke jeg skulle finne igjen så mye slekt her i Marker. Men der tok jeg grundig feil, forteller han.

En av forfedrene drev nemlig skyss-stasjon, og slik nærhet til datidens kommunikasjonslinjer pleide ofte å medføre at det ble større bevegelse i slektsbåndene. Dessuten var det hardere kår for husmenn i Sverige enn i Norge, og dermed

gjorde så godt som alle svenskene nordmenn av seg – i hvert fall de som ikke dro enda lenger og søkte lykken i USA i stedet.

– Og i tillegg har det vært mye inngifte etterpå, som gjør at slektsbåndene krysser hverandre flere steder. Det forekommer ofte i Øymark, og enda oftere i Rødenes, forteller Karl Yngve, som etter hvert har fått god oversikt over både slekter og gårdshistorie i hele kommunen.

Harde tider

Det siste ser han på som en form for «bonus». Tilknytningen til gårdene har nok i utgangspunktet vært sterk, men det har også vært harde tider som har medført salg og oppbrudd, ikke alltid like frivillig.

– Min egen slekt satt for eksempel på en husmannskontrakt på Sørenskase ved Bøensæter i Aremark i over 200 år. Det gir jo stabilitet og gjør slektsforskningen enklere, påpeker han.

Ikke desto mindre er det mye jobb som ligger til grunn for den store rullen med millimeterark som inneholder hele hans slektstre. Og han deler gjerne med seg av råd til dem som er nysgjerrige på temaet:

– Da jeg begynte, lå ikke kirkebøkene på internett, slik de gjør nå. Men man må huske at hensynet til personvern gjør at det er en 60 års sperrefrist på disse opplysningene også. I praksis går de offentlig tilgjengelige kirkebøkene for Øymark og Aremark i dag frem til 1927, for Rødenes noe lenger frem. Så det er både nødvendig og selvsagt også interessant å innhente så mye historie man kan fra levende kilder før man begynner å gå bakover i tid. Det er bedre å ha for mange opplysninger enn for få, understreker han.

Flere kilder

I tillegg til kirkebøkene finnes det andre skriftlige kilder som er til stor hjelp. Uttersrud har et arsenal av godt brukte gårdshistoriebøker og gleder seg til de to siste bindene av gårdshistorien for Øymark kommer i løpet av et par år. Disse bøkene gjør det enklere å spore enkelte forflytninger og papirløse allianser som ikke alltid fremgår av kirkebøkene.

– De fleste pleier å være litt spente på om forskningen vil avdekke at de er i slekt med noen kjendiser, og mange frykter nok også at det vil dukke opp en og annen røver underveis.

– Dessuten gis det jo av og til ut slektsbøker av mer avgrenset art, der det ofte er mer detaljerte opplysninger enn i de som dekker et større område, sier han og legger til at han gjerne kryss-sjekker opplysninger om både navn og årstall mellom flere bøker. På den måten har han kunnet avdekke en god del mindre unøyaktigheter og skrivefeil som han håper vil bli korrigert i senere utgivelser.

– Hvordan begynner man?

– Først og fremst må man ha opplysninger som gjør at man kommer tilbake til der kirkebøkene blir offentlige. Noen velger å forske kun i sin egen linje bakover i tid, men jeg synes det er mest interessant å begynne bakerst og lete seg fremover. På den måten får man med seg hele slektstreet i full bredde, sier han og legger til at det viktigste er å være systematisk med nedtegnelsene.

Dataprogrammer

– Det finnes mange egne dataprogrammer å få kjøpt til slikt. Selv klarer jeg meg utmerket med et vanlig Excel-dokument, sier han og forklarer at det eneste som egentlig kan lage litt kluss i oppsettet er generasjonsforskyvninger, som nødvendigvis forekommer fra tid til annen.

Det var hvordan man begynner.

Hvordan man slutter kan ikke Karl Yngve Uttersrud gi noe tips om. Han har ikke vært inne på tanken, og selv om hans egen slekt er ferdig dokumentert er det alltid noe å gå videre med.

– Nå holder jeg på å kartlegge slekten til en bekjent. Det begynte med at han spurte meg om jeg visste noe om bestefaren hans, som levde rundt forrige århundreskifte. Nå har jeg forsket meg tilbake til 1500-tallet og har et Excel-ark med over 10.000 linjer. Og det morsomme i en så liten bygd som her er at jeg treffer på mange av de samme menneskene som jeg har i min egen slekt, men fra en annen vinkel, forteller han.

«Klisterhjerne» er et åpenbart stikkord, men han er beskjeden nok til å påpeke at det er naturlig at en del navn fester seg når man har støtt på dem fire-fem ganger. Og det gjør de ofte når man som ham bruker ledige stunder både på dag og kveldstid til å nøste opp gamle slektstråder både for seg selv og andre.

På mange måter kunne han brukt den kunnskapen han allerede har tilegnet seg til å gjøre business ut av slektsforskningen. Men den tanken avviser han tvert.

Da ville han jo miste hobbyen sin...

Vil samle slektsforskerne

Slektsforskning blir stadig mer populært. Og Marker Historielag ønsker å hjelpe dem som ønsker å komme i gang med en slik hobby. – Det er ikke snakk om veldig organisert aktivitet, men vi har snakket om å lage noen samlinger for dem som er interessert i temaet, der de kan gi og få tips av hverandre for å løse problemer de måtte støte på, forteller Randi Krogh i historielaget.

Hun understreker at all slik aktivitet er mye verdt for den samlede historieforvaltningen i bygda, og at det dermed er naturlig at historie-

laget støtter opp om slike initiativ i den grad det er mulig.

– I tillegg til ren teknikk, altså om kildebruk og fremgangsmåte, er det også naturlig i en liten bygd at mange kan ha vært borti flere av de samme personene i sin slektsforskning, slik som Karl Yngve Uttersrud beskriver. Dermed kan det hende at folk også kan få konkret hjelp ved å snakke sammen, selv om de i utgangspunktet arbeider med forskjellige slekter, tror Krogh, som oppfordrer alle interesserte til å ta kontakt.

Abonnere på Avis Grensland?

Avisa Grensland kommer ut hver måned i 2009, totalt elleve utgaver (ikke juli). Avisen fulldistribueres i Aremark, Marker og Rømskog, med unntak av postboksadresser. Disse har vi ikke tilgang til. De som bor utenfor de tre kommunene kan abonnere på Avis Grensland og få den tilsendt i posten. Det være seg hytteeiere eller folk som har flyttet ut av Grensland, men som fortsatt vil holde seg orientert om det som skjer i hjemkommunen. Kanskje kan også et abonnement være en fin gave å gi bort?

Prisen for et abonnement er kr. 250,- for ett år (11 utgaver). Inkludert i prisen er en større sommeravis som kommer i månedsskiftet mai/juni. Dersom du/dere ønsker å få Avis Grensland, ber vi om tilbakemelding. Bruk postadresse, epost eller SMS.

Postadresse:	Epost:
Avisa Grensland	post@byline.as
Byline AS	SMS:
Fosby, 1798 Aremark	99 22 1798

GRANLI RØR

Nybygg • Rehabilitering • Service
Sanitæranlegg • Varmeanlegg
Kloakkrensing • Vannrensing

Storgata 43, 1870 Ørje
Tlf. 69 81 12 71 • Mob. 90 91 42 32
stig-erik.granli@granliror.no

Halv permittering

Ved Noral i Ørje har 29 personer gått ut i halv permittering fra mandag 16. februar, i stedet for at 15 måtte ut i full permisjon. Årsaken er dårlige ordreinngang hos lampeprodusenten og tøffe tider i markedet generelt. Permisjonen for de 29 ansatte vil mest sannsynlig være ut mai måned. Fagforeningen ved fabrikken er fornøyd med løsningen.

Skjøt for mange gauper

Årets gaupejakt i distriktet ble raskt avsluttet i år. Torsdag 5. februar ble det felt hele fire dyr i jaktområde 3, som består av Halden, Aremark, Marker, Rømskog, Nes øst for Glomma og Aurskog-Høland. Kvoten i dette området var derimot på to dyr. Det første dyret ble felt i Enningdalen, sør i Halden. Dette var et hanndyr på over 20 kilo. De andre tre dyra, en voksen hunngaue og to unger, måtte bøte med livet i Marker, Rømskog og Aurskog-Høland. Nysnø og perfekte sporingsforhold var årsaken til at mange jaktlag var ute samtidig, og det ble altså skutt for mange dyr.

Nytt bilverksted

Morten Teig i Bilkonsulent1 i Ørje får leie 150 kvadratmeter i Håndverkshuset. Lokalene skal benyttes til bilverksted. Teig har tidligere gitt uttrykk for at han ønsker å få til et verksted ved siden av bilutsalget ved E18. For en stund siden kjøpte Marker kommune deler av bygningen for å flytte brannstasjonen og uteseksjonen dit. Nå sier kommunen de vil leie ut en del av arealet til Bilkonsulent1.

Fem flyktninger

I formannskapet i Marker er det stemning for at kommunen skal ta imot inntil fem flyktninger i år, dersom det finnes ledige boliger. I dag eier kommunen kun aldersboliger i sentrum, og ingen av disse er ledige. En mulighet er at kommunen skaffer en bolig på privatmarkedet for å leie ut til flyktningene.

Vil du bli naboen vår?

Bill.mrk.: Ledige tomter i vakre omgivelser

♥ Vi har byggeklare, romslige tomter til markedets beste pris.

- ♥ Vi leverer nøkkelferdige hus.
- ♥ Vi har et unikt friluftsområde med vakker natur.
- ♥ Vi har barnehageplass og SFO til alle.
- ♥ Vi har spennende arbeidsplasser.
- ♥ Vi har et trivelig miljø.

♥ Du får alt i én leveranse.

**RØMSKOG
UTVIKLING AS**

1950 Rømskog
Kontakt oss på telefon: 48 13 64 16
E-post: post@holth-skogsdrift.no

RØMSKOG

Den trivelige bygda

Flotte løyper og stor aktivitet

En skole fra Årjäng testet ut løypene på Over Kjølen.

Mens fjorårets skisesong regnet bort, har det vært en hvit vinter på Kjølen Sportscenter så langt i år. Dette til stor glede for aktive langrennsløpere, svenske og norske barn og hobbymosjonister fra hele distriktet.

SIRI M. DALNOK, TEKST OG FOTO

På grensen mellom Ørje og Årjäng kommune har det vært flotte forhold. Ikke bare i kunstsneløypa, men også på turstiene i området.

Skolene i distriktet nyter godt av ski-anlegget på grensen. I begynnelsen av februar var en skole fra Årjäng på besøk for å nyte deres friluftsdag i nysnøen. Nesten hver dag er det en og annen langrennsløper fra Ørje IL å treffe i løypene. Det har også blitt arrangert kretsrenn.

Så fort gradestokken kryper under fem minus, lages det snø på Over Kjølen.

– Vi lager en hel haug – da har vi nok fram til sommeren, smiler svenske Inge Sellin, som jobber ved anlegget og har vært med siden starten.

– Sesongen har vært mye bedre i år enn i fjor. Vi har hatt hell med været. Vi har fått lagd mye snø, så den vil klare seg i mange måneder framover. Vi har gjort en stor jobb med bark i løypene. Oppå den blir snøen liggende lenger, forteller Sellin.

Over Kjølen holder åpent hver dag fra sju om morgenen til 22 om kvelden. Lyset i løypene tennes automatisk når det blir mørkt.

Inge Sellin fyller diesel på kompressoren for å lage snø. Det er en kald fornøyelse å jobbe som «snømann».

En liten pust i bakken.

Det er litt jobb å få på seg skiene, men med litt hjelp var denne jenta klar for turen.

Markinger på tur

En stor og livlig gjeng med markinger var i januar på tur til Anterselva for å oppleve skiskyting på nært hold. Det ble en uforglemmelig tur. I neste utgave av Avisa Grenseland skal våre lesere få ta del i hele reiseopplevelsen til gjengen som kaller seg Ficalakk.

FINN TORE HAUGNES OG KJELL SANDLI, FOTO

Her er en smakebit på hva våre lesere kan få vite mer om i neste utgave:

Turledelse: Carina Haugnes, Finn Tore Haugnes, Laila Ankerud, Kjell Sandli

Flybuss: Knut Espelund – overrasket alle med nystekte rundstykker på Grensebussen hjem

Reisemål 2009: World Cup skiskyting Anterselva i Nord-Italia. 1.600 m.o.h.

Bosted: Ober Olang, 28 mil fra München

Tidsrom: 21. – 25.januar

Anbefalt nedre aldersgrense: 40+

Årets deltagere:

Gerd Berger, Jan Gunnar Berger, Gro Haneborg, Hans Petter Haneborg, Laila Ødegaard, May Britt Heed, Eva Bergseth, Per Ivar Bergseth, Kjersti Nilsen, Terje Nilsen, Ullabrih Sundsrud, Johnny Lintho, Lisa Westlie, Bjørg Elgetun, Terje Elgetun, Eva Hermanseter, Pål Martinsen, Kathrine Foyn Andersen, Alf Martinsen, Astrid Aasland, Søren Aasland, Bjørg Sandli, Rolf Sandli, Jan Syversen, Reidun Syversen, Odd Halvorsrud og Kristin Brath Halvorsrud.

Laila Ødegaard (t.v.) og Carina Haugnes sammen med østerrikske musikanter i Anterselva.

World Cup i skiskyting i Anterselva byr på en fantastisk folkeliv.

PENGER VOKSER hvis du sparer jevnt og trutt

Ønsker du å legge deg opp litt ekstra penger, kanskje sikre pensjonisttilværelsen eller spare for barna dine? Uansett har du nytte av en fast spareavtale.

Langsiktige spareavtaler er smart sparing. I et fallende aksjemarked får du flere fondsandeler for ditt sparebeløp. Når kursene stiger har du flere andeler som øker i verdi. Forskjellige sparingsformer har ulik avkastning og risiko. Vi kan hjelpe deg til å finne den riktige.

Få pengene dine til å vokse. Ta turen innom Marker Sparebank og start spareavtale i dag!

Marker
sparebank
– førstevalget

TERRA

ØRJE – 69 81 04 00

AREMARK – 69 19 82 00

RØMSKOG – 69 85 97 00

www.marker-sparebank.no – epost@marker-sparebank.no

UNGDOMMENS EGEN SIDE

Ungdommens Kulturhus i Marker har en rekke flinke og entusiastiske ungdommer som viser kulturelt engasjement på mange områder. Fra og med denne utgaven av Avisa Grenseland vil en egen redaksjon på huset ha ansvaret for én side med spennende tekst og bilder.

Lederen har ordet:

Jeg synes det er artig at vi har klart å stable en redaksjon på beina. Vi har ved flere anledninger hatt en avis som er gitt ut av UKH, men aldri i et så stort opplag som vi nå har muligheten til.

Det er med 7 ungdommer i alderen 13 – 18 år i redaksjonen og UKA skal skrive om ting som skjer på ungdomsfronten på Ørje og ellers andre ting som opptar ungdom fra Marker. Jeg er veldig stolt over at vi nå kom-

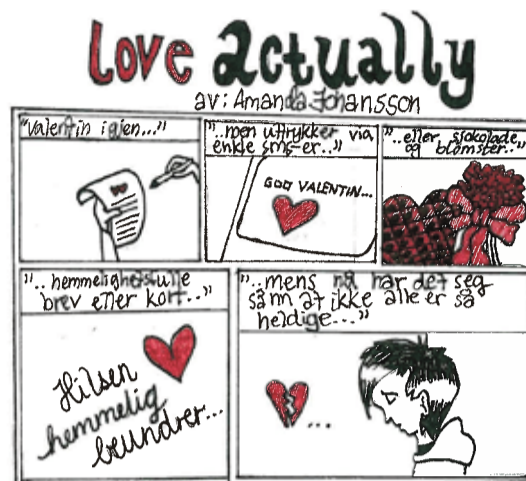
mer ut sammen med Avisa Grenseland og jeg tror dette kommer til å bli både utfordrende og lærerikt.

God lesing!

5 PÅ TOPP

1. OASIS – Shock of the lightning
2. KATY PERRY – I kissed a girl
3. Lady Gaga – Poker face
4. 50 CENT – Get up
5. CC COWBOYS – Kanskje du behøver noen

Hver gang UKA blir publisert, vil det alltid komme med en hitliste over det folk i Marker lytter til og har stemt for at skal komme med. Det blir en liten hitliste med fem låter.

Annie – en opplevelse!

I løpet av tre korte uker satte 9. trinn på Marker skole opp forestillingen Annie. Forestillingen, som ble en suksess, ble fremført 9. og 10 februar. Alle på trinnet var på en eller annen måte med i stykket.

LINN THERESE VESTERENGER, TEKST
TORKEL OPSAHL, FOTO

Annie er et teaterstykket for både store og små. Det handler om en liten jente som bor på et barnehjem i New York. Der blir de passet på av den grusomme miss Hannigan. Hun er alkoholiker og hater barn. Annie er veldig god venn med de andre barna på barnehjemmet.

Hun prøver å rømme noen ganger, men det nytter ikke. Men livet til Annie snur radikalt når hun blir kjent med mr. Oliver Warbucks og hans sekretær Miss Grace Farrell.

Oliver prøver å hjelpe Annie med å finne foreldrene hennes, men de lykkes ikke med dette. De blir med på en radiosending og lover ut en dusør på 50.000 dollar til den som kan bevise at de er Annies ekte foreldre.

Alle som melder seg og påstår de er foreldrene hennes, er løgnere. Så kommer det et par som sier de er foreldrene hennes og har bevis på dette. Mens Annie sitter og venter på de «rikige» foreldrene sine, kommer presidenten og forteller at de ordentlige foreldrene hennes er døde. Hun blir lei seg for det, og mr. Warbucks muntret henne litt opp når han sier at han vil adoptere henne. De falske foreldrene kommer og de får dem rask arrestert. Så lever de lykkelige resten av sine liv.

Elevene på Marker ungdomsskole har gjennom en flott forestilling, som til tider bar preg av svært gode skuespillere, klart å formidle Annies historie på en suveren måte. Elevene skal ha skryt for alt fra kulisser til

sang. De har som sagt ordnet, så å si, alt sammen selv.

Forestillingen er et resultat av den kulturelle skolesekken og på den måten et samarbeid med kultur og fritid og skolen. Ungdommens Kulturhus er også med på samarbeidet.

Vi i UKA-redaksjonen gir forestillingen karakter: 8,5 (av 10 mulige).

Vi gleder oss til neste elevproduksjon!

Annie har kommet til mr. Warbucks.

SUDOKU

Sudoku har blitt en hit blant både store og små. Vi skal på denne siden gi dere en oppgave i hvert nummer. Da det er en hel måned mellom hver gang, har vi valgt å legge oss på «vanskelig» vanskelighetsgrad.

Man trenger ikke å være et mattegeni for å kunne løse Sudoku-oppgaver. Her handler det om å finne et system og logikk.

Kjapp innføring: I alle rutene (3x3) skal man sette inn tallene 1 – 9. I hver kolonne og i hver rad skal også tallene være 1 – 9. Det finnes kun én løsning. Og står du helt fast kan du gå inn på www.ukh-marker.no/avdelinger_avis.html, der vil du finne en fasit. Lykke til!

					6	7	5	
1	2			4				
								3
2	5						3	
3			2				6	7
7				6	5			2
								1
		7		1		2		8
						3		

Trivelig på Fosbykollen

Sissel Kvambe underholdt med kjente og kjære sanger, og kongepuddelen Bertha Louise serverte noen hundetricks på Fosbykollen.

**Kjell Elvis
på Furulund**
Lørdag 21. mars

ELVIS

Aremark Danselag inviterer til pubkveld på Furulund i Aremark
Lørdag 21. mars kl. 20.00 – 01.00
Kveldens hovedattraksjon er Kjell Elvis,
som serverer en rekke Elvis-slagere.

18 års aldersgrense
Inngang kr. 150,-

Beboerne på Fosbykollen i Aremark fikk nylig et par trivelige formiddagstimer med kjente og kjære sanger, ispedd noen tricks fra kongepuddelen Bertha Louise.

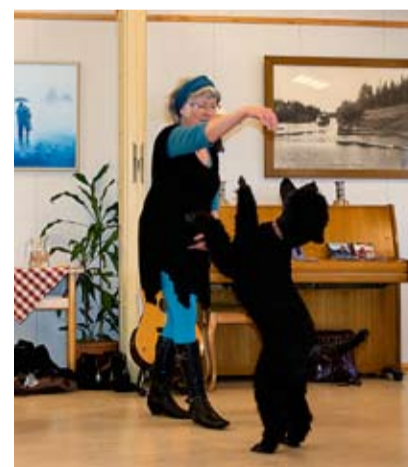
ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Sissel Kvambe fra Askim har i en årrekke underholdt med sang og gitarspill.

– Jeg har hatt konsert i Strømsfoss en gang, men dette er første gang jeg er på Fosbykollen, fortalte Kvambe. Hun spilte, sang og jodlet så beboerne både trallet med, klapet og trampet takten. De fikk høre kjente sanger som «Sønnavindsvalsen» av Alf Prøysen, «Blåveispiken», «Tango for to», «Tiden» av Erik Hager og mange, mange flere.

– Bertha Louise og jeg driver dessuten med litt oppvisning, dans og tricks til musikk. Dere skal få en smakebit, sa hun, og Kongepuddelen gjorde litt av hvert, med en vafel i sikte.

– Litt morsomt med denne hunden. Det er jo en kongepuddel, og barnebarnet mitt foreslo at hun burde få seg en kjæreste. Og den skulle hete Varig Mén!

God skatteinngang

Aremark kommune fikk inn 6,7 millioner kroner i skatt i januar. Det var 4,3 millioner kroner mer enn budsjettert.

– Dette er mye, og vi er selvfølgelig svært fornøyd med skatteinngangen, sa rådmann Jon Fredrik Olsen i siste kommunestyremøte.

– En vesentlig del av forklaringen er sen innbetaling av restskatt. Men likevel er det gode tall, sa rådmannen.

Informasjon fra Aremark kommune

Årsmøte i Aremark frivilligsentral

Aremark frivilligsentral (tidligere Bygdesentralen) har årsmøte onsdag 11. mars kl. 18.00 i frivilligsentralens lokaler i bankbygget. Årsmøtet er åpent for alle interesserte. Vel møtt!

Mary Anne Gløboden er leder av Frivilligsentralen i Aremark.

Nytt fra Aremark kulturkontor KULTURMIDLER 2009

Lag og foreninger i Aremark, med kultur som hovedmålsetting, kan nå søke om kulturmidler for 2009. Ved fordeling av slik støtte vil lag og foreninger med tilbud om aktiviteter til barn og unge bli prioritert. Søknadsskjemaer finnes på www.aremark.kommune.no eller ved henvendelse til kulturkontoret, tlf 69199614. Søknadsfrist 15. mars.

Søknadene sendes til Kulturkontoret, Rådhuset, 1798 Aremark

Til lag, foreninger og andre arrangører!

UTARBEIDELSE AV KULTUR- KALENDER FOR 2007

Vi er i starten på et nytt aktivt år og kulturkontoret ønsker å få oversikt over alle arrangement som planlegges gjennomført i 2007.

Meld fra om alle typer åpne arrangementer – som konserter, fester, møter, idrettsstevner og festivaler. Det er fint om vi får fortløpende informasjon etter hvert som man kjenner til nye arrangementer.

Opplysningene bør inneholde:

Arrangør, dato, type arrangement, sted og tidspunkt og sendes til:

E-post: inger.lise.globoden@aremark.kommune.no
Eller Kulturkontoret, Rådhuset, 1798 Aremark

Bygdekinoen

Bygdekino på Furulund våren i 2009 er planlagt. Det blir forestillinger på tirsdagene 17. mars, 14. april og 9. juni.

Kurs i møbeltapetsering

Aremark Bygdekvinne lag inviterer til kurs i møbeltapetsering. Kurset holdes på Aremark skole i dagene 20. til 22. mars. Berit Akre er lærer. Mer informasjon får du ved å ringe 69 19 90 18 eller 990 44 482. Påmelding innen 13. mars.

Svømmebassenget på Furulund har tilbud til alle som ønsker å bade.

Svømmebassenget på Furulund

I forbindelse med påsken er bassenget stengt påskelørdag. Siste åpningsdag før sommerferien blir torsdag 30. april.

ÅPNINGSTIDER:

Familier:

Tirsdag kl. 17–21
Torsdag kl. 17–19
Lørdag kl. 11–14

Kvinner:

Onsdag kl. 17–19
Torsdag kl. 19–21

Menn:

Onsdag kl. 19–21
Lørdag kl. 10–11

Priser:

40 kr for 18 år og eldre
20 kr for 17 år og yngre
70 kr for familier
Klippekort for enkeltpersoner, 12 klipp betal for 10.

AREMARK DANSELAG

Aremark Danselag har en rekke arrangementer på gang i år. Slik ser den foreløpige arrangementlisten ut:

20. mars - Furulund kl 20. Musikk: Kjell Elvis.

9. april - Furulund kl 20. Musikk: Tress fra Hedmark.

Dette er den tradisjonelle skjærtorsdagsfesten

22. mai - Furulund kl 20.

Juni: Dansegalla i samarbeid med Festivalforeningen

21. august – Furulund kl 20.

19. september - Skytterhuset kl 20. Musikk: Rita og Ståle, flere ganger norgesmester i gammeldans.

27. november - Furulund kl 20.

26. desember - Furulund kl 20. Musikk: Montana fra Rakkestad. Dette er 30 års jubileumsfest.

Ønskes mer informasjon, kontakt Aremark Danselag på telefon 907 26 876 eller på E-post: tormlars@start.no
Leder i Aremark Danselag er Tor Morten Larsen.

Tor Morten Larsen er leder i Aremark Danselag.

Har du bolig eller næringslokaler til leie?

Aremark kommune ønsker å komme i kontakt med folk som har en leilighet, et hus eller næringslokaler å leie ut i forbindelse med Placement-prosjektet.

Kontaktperson:
Rådmann
Jon-Fredrik Olsen

Ta kontakt med rådmann Jon Fredrik Olsen dersom du har hus eller lokaler til leie.

NORGES BONDELAG

Aremark Bondelag arrangerer følgende møter i mars:

Torsdag 5. mars kl. 19.00 arrangeres et åpent møte på Furulund om RMP

(regionalt miljøprogram) og kommende vanddirektiv (det såkalte EU-direktivet om vannkvalitet).

Hvilke konsekvenser får RMP og senere vanddirektivet for høstpløying, høstvetedyrking og økonomien for landbruket i Aremark?

Vi får en orientering av Bjørn Gimming (nestleder i Østfold Bondelag og leder av Miljø- og kvalitetsutvalget i Norges Bondelag) om endringer i RMP for 2009.

Vi får også besøk av prosjektleder Finn Grimsrud, som informerer om vanddirektivet. Landbrukskontoret, ved Odd Lilleng, deltar også. Styret regner med høyt faglig utbytte, engasjerte medlemmer og livlig debatt.

Kaffe og kaker.
Velkommen!

Mandag 9. mars kl. 17.00 besøker Aremark Lions og Aremark Bondelag Skolleborg gård og Nina og Jacob Skolleborg.

De investerer nå tungt i nytt hønehus på 1000 kvadratmeter og egen pakkemaskin for egg. Rundt 8.500 høner skal få sin arbeidsplass i trivelige nye miljøbur, og dette er en spennende satsning nå i forkant av 2012, når de gamle burtypene skal bort. Det er ikke hver dag landbruket i Aremark ser en slik satsning, og dette blir svært spennende, med eksterne foredragsholdere fra leverandørsiden og høyt faglig nivå.

Påmelding til Ole Svendsby, mobil 906 06 321 eller via E-post til ole@svendsby.no eller gretland@aremark.kommune.no

Informasjon fra Marker kommune

Har du bolig eller næringslokale til leie?

Marker kommune ønsker å komme i kontakt med folk som har en leilighet, et hus eller næringslokale å leie ut i forbindelse med Placementprosjektet.

Kontaktperson er Vidar Østenby

Ønsker frivillige

Frivillighetssentralen i Marker ønsker frivillige til diverse oppgaver. Kontakt Freddy Hagen.

Rødenes Bondelag

Rødenes Bondelag har møte på Hiin i Gros Hage kl. 18.30 onsdag 18. mars.

Besøk i lagerbutikken hos Gro Krog på Hiin. Etter besøket reiser vi til Klund bedehus hvor Gro vil holde foredrag med lysbilder for oss.

KULTURMIDLER 2009

Lag og foreninger i Marker, med kultur som hovedmålsetting, kan nå søke om kulturmidler for 2009.

Ved fordeling av slik støtte vil lag og foreninger med tilbud om aktiviteter til barn og unge bli prioritert.

Søknadsskjemaer finnes på www.marker.kommune.no
Søknadsfrist 15. mars.

LEDIGE LÆRERSTILLINGER PÅ MARKER SKOLE

Fra 1. august 2009 vil det bli noen ledige lærerstilling ved Marker skole, vikariater/evt. med mulighet for fast tilsetning. Tilsammen skal stillingene dekke alle grunnskolens fag. Personlig egnethet vektlegges.

Det er også behov for morsmåls lærer i albansk.

Henvendelser vedr. stillingene kan gjøres til rektor May Kristin Hattestad, tlf. 45 40 56 31.

Søknader skrives på elektronisk søknadsskjema som finnes på kommunens hjemmeside www.marker.kommune.no under ledige stillinger.

Søknadsfrist: 30. mars 2009.

Spredt avløp Marker og Aremark

Det er i Marker kommune sendt ut varsel om pålegg om oppgradering av avløpsanlegg i spredt bebyggelse til sone 1 (vestsiden av vassdraget, kommunegrensen i nord til Kinn), mens det i Aremark blir sendt ut til sone 2 (Østsiden av Strømsfoss til Fosbyområdet, inklusiv deler av Østkroken) i uke 9. Frist for gjennomføringen av det pålagte tiltaket er 30. juni 2011.

I forbindelse med dette vil det bli avholdt et felles informasjonsmøte i Marker rådhus tirsdag 24. mars.

Leverandører av godkjente renseløsninger vil bli invitert. Disse vil være til stede og ha stands fra kl. 1800. M Det vil bli anledning til å stille spørsmål.

Møtet er åpent også for andre som finner dette interessant, eller som ønsker informasjon om den pågående prosessen vedrørende spredt avløp i Aremark og Marker kommuner. Det er full anledning å gjennomføre oppgradering av gamle avløpsanlegg før en mottar pålegg i posten!

Ledige stillinger – pleie og omsorg/hjemmebasert tjeneste.

Sykepleiere, hjelpepleier/omsorgsarbeider og ferievikarer.

Ved Marker bo- og servicesenter, institusjonsdelen, og hjemmebasert tjeneste er det ledig faste stillinger og vikariater som offentlig godkjente sykepleiere. Ønsker om spesielle stillingsstørrelser kan imøtekommes.

Det er også ledig vikariat som hjelpepleier/omsorgsarbeider. For øvrig er det behov for tilkallingsvikarer og ferievikarer

Stillingene består av turnusarbeid, og avlønnes i henhold til det offentlige regulativet.

Ansettelse skjer på de vilkår som til enhver tid framgår av gjeldende lover, reglement og tariffavtaler.

Nærmere opplysninger om stillingene gis ved henvendelse til virksomhetsleder Bente Røen, tlf. 92477218.

Det er ønskelig at vi mottar søknader på elektronisk skjema som ligger på Marker kommune sin hjemmeside. Søknad med CV kan også sendes Marker kommune, Postboks 114, 1871 Ørje.

Søknadsfrist 6. mars 2009.

Informasjon om skiløyper i Marker

Glad i å gå på ski? Få informasjon om skiløyper i distriktet. Gå inn på kommunens hjemmeside www.marker.kommune.no og velg linken «fritid og kultur» til venstre på siden.

Info om miljøfyrtårn

Marker Kommune har vedtatt å bli miljøfyrtårnkommune. Det innebærer at private bedrifter og offentlige virksomheter får mulighet til å sertifiseres som miljøfyrtårn. Pr i dag er Marker rådhus, Marker Bo- og servicesenter og Tunet dagsenter i gang med arbeidet mot en sertifisering. 2.Etasje barnehage er den første og eneste sertifiserte virksomhet i kommunen og skal få sitt diplom i løpet av nærmeste fremtid.

Kommunen ønsker at flest mulig virksomheter blir miljøfyrtårnsertifisert.

Stiftelsen Miljøfyrtårn tilbyr miljøsertifisering som hjelper private og offentlige virksomheter til å drive lønnsomt og miljøvennlig.

Mer informasjon om hvordan din virksomhet blir Miljøfyrtårn finner du på www.miljofyrtarn.no

Våre målgrupper er private og offentlige virksomheter, særlig små og mellomstore bedrifter. Bedrifter og virksomheter som går gjennom en miljøanalyse og deretter oppfyller definerte bransjekrav, sertifiseres som Miljøfyrtårn. Miljøfyrtårn er et norsk, offentlig sertifikat. Ordningen støttes og anbefales av Miljøverndepartementet. Våre partnere er konsulenter, sertifiserer, kommuner, fylkeskommuner, stat og næringslivsorganisasjoner.

Alt vi gjør, skal være lønnsomt, konkret, relevant og enkelt for kunden.

Lønnsomt

Våre tiltak skal være lønnsomme på flere nivå. Det vi gjør skal lønne seg for bedriftens økonomi, for de ansattes helse, for bedriftens nærmiljø og for miljøet globalt sett. Det er verdifullt å drive miljøvennlig.

Konkret

Våre tiltak er konkrete og målbare. Våre kunder skal settes i stand til å gjennomføre og kontrollere tiltakene.

GRENSEN OMLASTINGSPLASS
IØR OVERTAR DRIFTEN

I følge avtale med Marker kommune vil Indre Østfold Renovasjon overta ansvaret for plassen fra 1.januar. Åpningstiden er som tidligere hver torsdag kl. 14.00 – 18.00

Leveringsbetingelser og priser blir som for Stegen Gjenvinningsstasjon i Askim som innebærer krav til sortering og at avfallet må leses av for hånd.

For nærmere opplysninger ring 69887950.

IØR ønsker alle GODT NYTT ÅR

Relevant

Vi har relevant kompetanse og setter i gang prosesser som forbedrer økonomien og miljøregnskapet for den enkelte virksomheten. Tiltakene våre er ikke bare generelle, men tilpasset den enkelte virksomhet og bransje.

Enkelt

Miljøforbedringer er ikke bare noe vi gjør for miljøet alene; vi gjør det for folk. Våre løsnings-er effektive, praktiske og brukervennlige.

Miljøfyrtårn er i prinsippet åpent for alle virksomheter, private og offentlige. Det finnes ingen restriksjoner mot å sertifisere virksomheter ut fra type eller antall ansatte. Miljøfyrtårns bransjekrav er først og fremst utviklet med tanke på små og mellomstore bedrifter (SMB) i det private næringsliv (opp til ca. 100 ansatte) og på offentlige virksomheter. Men Miljøfyrtårn er også egnet til bruk i større bedrifter med enklere miljøutfordringer. Store virksomheter med komplekse miljøutfordringer anbefales ISO 14001 sertifisering og/eller EMAS registrering. I enkelte bransjer er også Svanen et alternativ.

Virksomheter som blir sertifisert kan oppnå en rekke fordeler. Blant andre: Spare penger på drift, kontinuerlig satsing på HMS og arbeidsmiljø, komme i posisjon ved privat og offentlige anbud, inneha dokumentasjon overfor alle kunder, og inneha dokumentasjon overfor Brønnøysundregistrene og krav i Miljøinformasjonsloven.

Virksomheter som er interessert i Miljøfyrtårn-sertifisering kan ta kontakt med miljøvernkonsulent Ann Kristin Halvorsrud i Marker kommune eller direkte med Stiftelsen Miljøfyrtårn i Kristiansand.

Har du bolig eller næringslokale til leie?

Rømskog kommune ønsker å komme i kontakt med folk som har en leilighet, et hus eller næringslokale å leie ut i forbindelse med Placementprosjektet.

Kontaktperson er rådmann Magne Barane.

Skyting

Treningskyting i Ungdomslokalet søndag 1. mars kl. 18.00 - 20.00.

Klubbmesterskap i Ungdomslokalet søndag 8. mars kl. 15.00.

Rømskog Pistolklubb og Rømskog Skytterlag Skyting om klassemedaljene i felt ved skytterbanen lørdag 28. mars kl. 10.00. Alle klasser.

Rømskog Skytterlag

Informasjon fra Rømskog kommune

Ordføreren har ordet

De penga vi satte av til snøbrøyting er oppbrukt, og nå må dette organiseres privat. Til de som har mulighet og utstyr til brøyting, eventuelt strøing; det er lov til å se om kanskje naboen også har litt snø han eller hun skulle ha fjernet. Så hjelp til med dette. Det er mange som er eldre eller ikke har krefter til dette selv. De er sikkert takknemlige for litt hjelp.

Ordfører Nils

Innflyttermøte

Alle innflyttere til Rømskog, fra 2007 og frem til dags dato, inviteres til et uhyttelig informasjonsmøte i Kulturhuset onsdag 11. mars kl. 19.00. Det blir informasjon fra de forskjellige tjenestelederne. Servering av kringler og kaffe eller te.

Ordføreren

KULTURMIDLER 2009

Lag og foreninger i Rømskog, med kultur som hovedmålsetting, kan nå søke om kulturmidler for 2009.

Ved fordeling av slik støtte vil lag og foreninger med tilbud om aktiviteter til barn og unge bli prioritert.

Søknadsskjemaer finnes på www.romskog.kommune.no

Søknadsfrist 15. mars.

Butikksaken

Jeg tenkte jeg skulle skrive litt om den siste utviklinga i butikksaken. Kommunen og Næringssselskapet måtte gi opp planene om å stå for bygging av ny butikk. Nå er det allikevel ting på gang. Det foreligger konkrete planer om å utvide Tørnbybutikken ganske mye. Noen avklaringer må allikevel gjøres. Statens Vegvesen må godta planene når det gjelder inn- og utkjøring, og Fylkesmannen må dispensere fra kommunens byggeforbud i 100-meterssonen fra Rømsjøen. Det er vel godt håp om at dette skal ordne seg. Vi vil også høre med Vegvesenet om råd ang. hvor gang- og sykkelveien bør gå.

Nederland

Vi som var i Nederland i forbindelse med tilflyttingsprosjektet opplevde en stor respons for vår stand på messen. Placement AS vil nå se på dem vi har fått henvendelse fra før vi går videre med noen av dem. Mange var godt forberedt og kunne allerede litt norsk. De stilte også med ferdig utfylte CV-er. Jeg kan også hilse til alle kjente fra Jeannet, som bodde på Rømskog på 80-tallet. Hun hjalp oss mye på messen, særlig med å prate med de som ikke kunne norsk ennå.

Penger til vedlikehold

Regjeringen har gitt Rømskog kommune 640.000 kroner som skal gå til vedlikehold. Penger som det ikke er budsjettert med i inneværende år. Dette er vår andel av krisepakka. Kommunestyret har gitt Utvalg for utvikling mandat til å prioritere hvor penga skal brukes. Jeg tror ikke det blir vanskelig å finne steder hvor disse vil gjøre nytte for seg.

Pendlerbussen

Pendlerbussen vår er truet med nedleggelse igjen. Heldigvis ser det ut til at flere fylkestingspolitikere i Østfold vil forsøke å forhindre det. Avgjørelsen vil trolig falle i siste halvdel av mars. Vi får krysse fingrene.

Ha en fortsatt trivelig vinter!

Nils

Supporterne fra Ørje tok Liberec med storm. Og ikke uten grunn. Ola Vigen Hattestad var best av alle. Det fikk hele Tsjekkia høre. Her er en del av gjengen samlet, med foreldrene til Ola i røde jakker.

Ola er verdens beste!

– Hallo, det går av hengslene her i Liberec nå! Og midt i sentrum er en samling entusiaster fra Ørje. Vi har fått med oss Hanne Beathe og Ole Kristian, mor og far til Ola, samt bror Erik. Dette er bare helt utrolig gøy!

KJELL SANDLI, FOTO

Sier Kjell Sandli og Carina Haugnes. De leder an i supporterjengen, som kaller seg Ørje Stavlag og Slusemusene. Gjengen fra Ørje fikk oppleve det de håpet på; VM-gull til Ola Vigen Hattestad. Ørje-gutten vant i suveren stil og er utvilsomt kongen av skisprint. I Liberec i Tsjekkia knuste han konkurrentene og tok den gullmedaljen alle unte ham. Og

i fjor vant han World Cup. Ola fikk all den støtten han kunne ønske seg; en stor og høyst synlig skare av supportere fra Ørje langs løypa. Mor, far og bror på plass. Og over fem hundre sambygdinger som heiet som gale i Marker rådhus, der storskjerm var satt opp.

**Gratulerer Ola!
Du er best i verden!**

– HEMNINGSLØST RÅTT!

– Maken til forestilling har jeg aldri vært med på. Dette er bare hemningsløst rått! Ordfører Stein Erik Lauvås gliste fra øre til øre etter at Ola sikret seg gullmedaljen i VM. Lauvås og hele Marker var i ekstase, og jubelen sto høyt så det ristet i veggene i Marker rådhus tirsdag formiddag.

Det var satt opp storskjerm i råd-

huset for å følge med på skisprinten, og en smekkfull sal med rundt 500 markinger ble ikke skuffet.

– Vi har sendt en melding til Ola for å gratulere med seieren. Vi skal stille i stand en stor fest for ham når anledningen byr seg, sa ordføreren i kommunestyremøtet noen få timer etter VM-bragden.

Hele verden skulle ha en bit av Ola Vigen Hattestad etter VM-seieren. Men den lokale fansen fra Ørje fikk selvsagt også møte helten. Her viser Ola frem gullmedaljen til vår fotograf.

Neste avis

Neste utgave av Avisa Grenseland trykkes 30. mars og blir distribuert i Aremark, Marker og Rømskog, samt til utenbygds abonnenter. Avisa Grenseland vil også være tilgjengelig i de

lokale dagligvareforeningene, bensinstasjonene og i de tre rådhusene. Ta kontakt dersom du har et budskap du ønsker å formidle, det være seg redaksjonelt eller i form av en annonse.

**Telefon: 99 22 17 98
Email: post@byline.as**